

یادداشت/برندهای متفرقه بلای جان صنعت کنسانتره و آبمیوه به قلم غلامحسین احمدی

غلامحسین احمدی

**نایب رئیس هیاتمدیره انجمن صنایع کنسانتره
و آبمیوه ایران**

یک درصد جمعیت جهان در ایران سکونت دارند در حالی که حدود ۴ درصد میوه جهان را تولید میکند و از آنجا که شرایط آب و هوایی متنوعی دارد میوه‌ها از نظر طعم، رنگ و فاکتورهای ارگانولپتیک بر میوه‌های اروپایی و بسیاری از نقاط جهان برتری دارد. بنابراین به صورت بالقوه مزیت رقابتی مطلوبی داریم، اما مساله این است که در عمل برای فروش آبمیوه و نوشیدنی‌های میوه‌ای در داخل توفیق چندانی نداشته ایم.

بر اساس اطلاعات به دست آمده سالانه ۷۰ هزار تن کنسانتره سیب در ایران تولید میشود که ۵۰ هزار تن آن به خارج صادر میشود. میزان تولید کنسانتره انگور سفید ۲۰ هزار تن است که شاهد صادرات ۱۰ هزار تن و به عبارتی ۵۰ درصدی این محصول هستیم. همچنین میزان تولید کنسانتره انگور قرمز حدود ۴ هزار تن است که ۱۰۰۰ تن و

معادل ۲۵ درصد آن صادر می‌شود.

تولید کنسانتره انار سالانه حدود ۱۰ هزار تن است که ۷ هزار تن آن صادر می‌شود و حدود ۳ هزار تن از مجموع ۶ هزار تن کنسانتره آلبالوی کشور روانه بازارهای صادراتی می‌شود. بنابراین در کل مصرف داخلی کنسانتره میوه حدود ۴۰ هزار تن است.

در بخش آبمیوه‌ها هم هر چند آمارها تقریبی است و بنا به برخی ملاحظات رقابتی میزان دقیق بیان نمی‌شود، اما به صورت تقریبی حدود ۲۰ هزار تن آب پرتقال، حدود ۵ هزار تن آلبالو، بیش از نیم میلیارد آبمیوه در سائز پاکت‌های یک لیتری و یک و نیم میلیارد در سائز پاکت‌های تک نفره تولید می‌شود.

متأسفانه مشکلات متعددی در مسیر تولید قرار دارد که از جمله می‌توان به تولیدات زیر پله‌ای و فاقد کیفیت توسط برخی افراد سودجو در انواع و اقسام نوشیدنی‌ها اشاره کرد که متأسفانه به طور وسیع در بازار عرضه می‌شوند و سازمان‌های ناظر کیفی توان یا بودجه لازم برای برخورد و نظارت بر تمام بازار را ندارند و این اتفاق به شدت مخل تولید است. البته این تخلف در همه صنایع رواج دارد و جدا کردن سره از ناسره هم کار آسانی نیست، اما از مصرف‌کنندگان می‌خواهیم به برندهای بزرگ و معتبر اعتماد کنند.

فعالیت این برندهای بی‌کیفیت باعث سلب اعتماد بسیاری از عموم جامعه به آبمیوه صنعتی شده، به گونه‌ای که مصرف سرانه آبمیوه در ایران ۱۰ لیتر است که این میزان ۲۵ درصد متوسط سرانه جهانی است و با توجه به نقش انواع میوه در تامین ویتامین‌ها که نقش حساس تنظیمات عصبی و ... را در بدن بازی می‌کنند، قطعاً عوارض بسیاری بر سلامت انسان دارد.

واقعیت این است که اگرچه نظارت بر تولید برای جلوگیری از ورود واحدهای متقلب یا متخلف حائز اهمیت است، اما با کنترل صرف نمی‌شود کیفیت را ایجاد کرد. راه اصلاح کیفیت باید توجیه اقتصادی محصول باکیفیت باشد، چرا که میوه در ایران بسیار گران است و علت این امر به نبود زیرساخت‌های کشاورزی و نبود نظارت بر بازار برمی‌گردد و آبمیوه هم در این وضعیت گران‌تر تولید می‌شود.

با وجود این طبیعی است که در صنایع غذایی محصولاتی که آب یا هوا دارد می‌توانند برای فرار از این قیمت‌ها کار کنند. به طور مثال در بستنی هوا وجود دارد یا در آبمیوه‌ها بخش عمده‌ای آب وجود دارد و

ممکن است قند میوه‌ها را با شکر تامین کنند یا ترشی را با اسید سیتریک جایگزین می‌کنند یا حتی در برخی شرکت‌ها خبری از میوه نیست، بلکه ترکیبات شیمیایی مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ این اتفاق کار برندهای معتبر را برای حضور قدرتمند در بازار داخلی سخت می‌کند.

مساله دیگر بحث قیمت‌گذاری است. در اقتصادی که هزینه نیروی کار افزایش بیش از ۵۰ درصدی و هزینه‌های حمل و نقل، انرژی و ... هر روز افزایش پیدا می‌کند، نمی‌توان از تولیدکننده خواست قیمت‌ها را ثابت نگه دارد و این برخوردهای قهری در قالب بیکاری و تعطیلی بروز می‌کند که در نهایت آسیب آن متوجه تولیدکننده و مصرف‌کننده خواهد بود.

منبع: دنیای اقتصاد